

<http://revped.ise.ro>

Print ISSN 0034-8678; Online ISSN: 2559 - 639X

FORCED RETURN

Revenire forțată

Dan BADEA

Journal of Pedagogy, 2024 (2), 21 - 23

The online version of this article can be found at: <https://revped.ise.ro/category/2024-nr-1-2-lxxii-2/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Published by:

**CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
UNITATEA DE CERCETARE ÎN EDUCAȚIE**

<http://www.ise.ro/>

<https://rocnee.eu/>

Further information about *Revista de Pedagogie* – *Journal of Pedagogy* can be found at:

Editorial Policy: <http://revped.ise.ro/editorial-policy/>

Author Guidelines: <http://revped.ise.ro/en/author-guidelines/>

REVENIRE FORȚATĂ¹

Dan Badea*

Delicat, moderat, în ciuda unor răbufniri de moment, domnului Nicolescu i-a lipsit „vocația” de a bate cu pumnul în masă. Prefera să rezolve fără încrâncenare o situație, apărându-și însă teritoriul profesional cu fermitate (și asta s-a putut observa și când alte obligații l-au îndepărtat temporar de institut). Fără a percepe realitatea doar în alb și negru, conștient de relativitatea lucrurilor omenești, îi era dezagreabil să țintească spre nu știu ce victorie strălucită dând spasmodic din coate: ar fi părăsit de îndată un câmp de luptă ce se anunța presărat de potențiale victime.

Experiența de viață și cea intelectuală l-au ținut la distanță de intenții sulfuroase, de fantasmеle egocentrismului. De aceea, în ceea ce se numea cândva „relația maestru-discipol”, greutatea nu mai cădea pe autoritatea strivitoare a celui dintâi, pe ambiția de a fi luat drept model: „maestrul” era cel menit să slujească discret formarea și evoluția tânărului. Poziție oarecum bivalentă: „maestru”, dar și „discipol” intermitent al „discipolului” său.

Nu a fost un adept al lăbărtării în scris. Bine orientat în problemele culturii, nu s-a simțit îndemnat să propună o nouă teorie a educației sau vreo viziune cu totul aparte despre reforma învățământului, într-o vreme când cuvântul „reformă” umfla, cu magia lui circumstanțială, pânzele atâtor corăbii pornite spre El Dorado-ul educației, mai toate împotmolite, dintr-un motiv sau altul, pe parcurs. Chiar și în nebunii (și frumoșii) ani '90, în haosul atât de promițător de după Revoluție, când locul tratatelor de pedagogie urma să fie luat, pentru scurtă vreme, de o gazetărie de specialitate plină de nerv(i), domnia sa a dat dovadă de parcimonie în scris. A preferat să se ocupe mai mult de editarea unor figuri ale gândirii educaționale de talia lui Dewey sau Narly, textele acestora fiind însoțite de ample prefețe și note, și să contribuie la o mai bună

---

* Cercetător științific, Alumni, București, România.

cunoaștere și înțelegere a unor aspecte ale educației din modernitate.

Nu știu dacă modul acesta general de a proceda, ce include și atitudinea față de practica scrisului, nu ascudea cumva o rană mai veche (desființarea brutală a institutului etc.) sau era pragmatism. Fapt e că rezumându-se, de la un punct încolo, la rolul de profesor universitar, s-a considerat ferit de ispita intelectualului care, între practici sociale și jocul ideilor, s-a refugiat adesea în critica înfocată a ideilor, fără a mai stăruia asupra unei posibile joncțiuni între cele două planuri: cunoașterea în acțiune. Există un personaj, mult timp neglijat, în stare să imprime un prim impuls acestui model socio-educational. Și cine ar fi putut fi un mai util „lucrător intelectual” decât cercetătorul științific, elementul median dintre politicile învățământului și școală? Realitatea urma să-i dezmințască deseori așteptările, deși acestea erau cât se poate de rezonabile. Avea să privească, mai întâi cu stupeoare și apoi cu durere, cum se înmulțeau, ca ciupercile după ploaie, facultățile și universitățile „particulare”, asaltate de cohorte de tineri barbari academici. După cum, la vârsta senectuții, urmărea, făcând haz de necaz, suita derapajelor la care se dedau persoanele sus-puse (și care-i erau bine cunoscute) din sistemul educațional.

Asemenea lucruri nu l-au împiedicat să-și păstreze verva și curiozitatea intelectuală și să umple, neostentativ, cu un duh bun prezența sa printre ceilalți. Ajunsese un spectator, dar un „spectator angajat” (R. Aron). Iar, ca un octogenar respectabil, nu s-a lăsat înspăimântat, strivit de imaginea viitorului stagnant care-l aștepta.

Țin să-mi exprim acum, când domnul Viorel Nicolescu a pășit spre eternitate, un mic gând. Din motive retorice, am abuzat de folosirea timpului la trecut. Poate că e vorba de un mod greșit de exprimare și nu de consemnarea unei (repetabile) „greșeli” ontologice.

NOTĂ

¹ vezi Revista de Pedagogie, nr. 2/2022, pag. 213 - **Portrete culese din formula vieții**

The online version of this article can be found at:
<http://revped.ise.ro/category/2024-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*To view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
or send a letter to Creative Commons,
PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.*

Versiunea online a acestui articol poate fi găsită la:
<http://revped.ise.ro/category/2024-ro/>

Această lucrare este licențiată sub Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons,
PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.*